

การขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

หลักเกณฑ์ วิธีการและกระบวนการ

มุมมองจากภาคปฏิบัติ

ประกาศ ก.พ.อ. หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลตำแหน่ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550
(ฉบับที่ 6) พ.ศ.2555 (ฉบับที่ 9) และ (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2556 มีสาระพอสรุปได้ดังนี้

- 1 งานวิจัยหรือผลงานวิชาการรับใช้สังคมหรือ
- 2 ผลงานวิชาการในลักษณะอื่น หรืองานแต่งหรือเรียบเรียง ตำรา
หนังสือ หรือบทความทางวิชาการ
- 3 เพิ่มเติมเรื่องจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ
- 4 ใช้ ก.พ.อ. 03 หรือ ก.พ.อ. 04
- 5 เปลี่ยนจากการอุทธรณ์ผลงานวิชาการเป็นการทบทวน
ผลการพิจารณาผลงานทางวิชาการ

นิยาม ผลงานทางวิชาการรับใช้สังคม

ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ที่เกิดขึ้นโดยใช้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาอย่างน้อยหนึ่งสาขาวิชา และปรากฏผลที่สามารถประเมินได้เป็นรูปธรรมโดยประจักษ์ต่อสาธารณะ

ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมนี้ต้องเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นทางด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้านเกี่ยวกับ ชุมชน วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม อาชีพ เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง คุณภาพชีวิต หรือสุขภาพ หรือเป็นผลงานที่นำไปสู่การจดทะเบียนสิทธิบัตรหรือทรัพย์สินทางปัญญาในรูปแบบอื่นที่สามารถแสดงได้เป็นประจักษ์ว่าสามารถใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม และก่อให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงในความตระหนักและการรับรู้ในปัญหาและแนวทางแก้ไขของชุมชน

ทั้งนี้ไม่นับรวมงานที่แสวงหากำไรและได้รับผลตอบแทนส่วนบุคคลในเชิงธุรกิจ

นิยาม บทความทางวิชาการ

งานเขียนทางวิชาการซึ่งมีการกำหนดประเด็นที่ต้องการอธิบายหรือวิเคราะห์อย่างชัดเจน ทั้งนี้ มีการวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าวตามหลักวิชาการโดยมีการสำรวจวรรณกรรมเพื่อสนับสนุนจนสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในประเด็นนั้นได้ อาจเป็นการนำความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาประมวลร้อยเรียงเพื่อวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยที่ผู้เขียนแสดงทัศนะทางวิชาการของตนไว้อย่างชัดเจนด้วย

ทั้งนี้ ผลงานทางวิชาการสำหรับทุกตำแหน่ง (ผศ. รศ. ศ.) ต้องเป็นผลงานที่มี
ทิศทางการศึกษาหรือวิจัยตามกรณีใดกรณีหนึ่ง หรือหลายกรณีตามความ
เหมาะสมของแต่ละสาขา ดังนี้

1. สอดคล้องกับศักยภาพหรือทรัพยากรของแต่ละพื้นที่ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์
และการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ
2. เพื่อให้รู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก
3. เพื่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
4. พัฒนาและส่งเสริมชุมชนหรือสังคมให้มีความเข้มแข็ง
5. ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวงวิชาการ

เอกสารและผลงานที่ต้องส่งมีอะไรบ้าง

1

ก.พ.อ. 03 หรือ ก.พ.อ. 04

*2

เอกสารประกอบการสอน (ผู้ช่วยศาสตราจารย์)
หรือเอกสารคำสอน (รองศาสตราจารย์)

*3

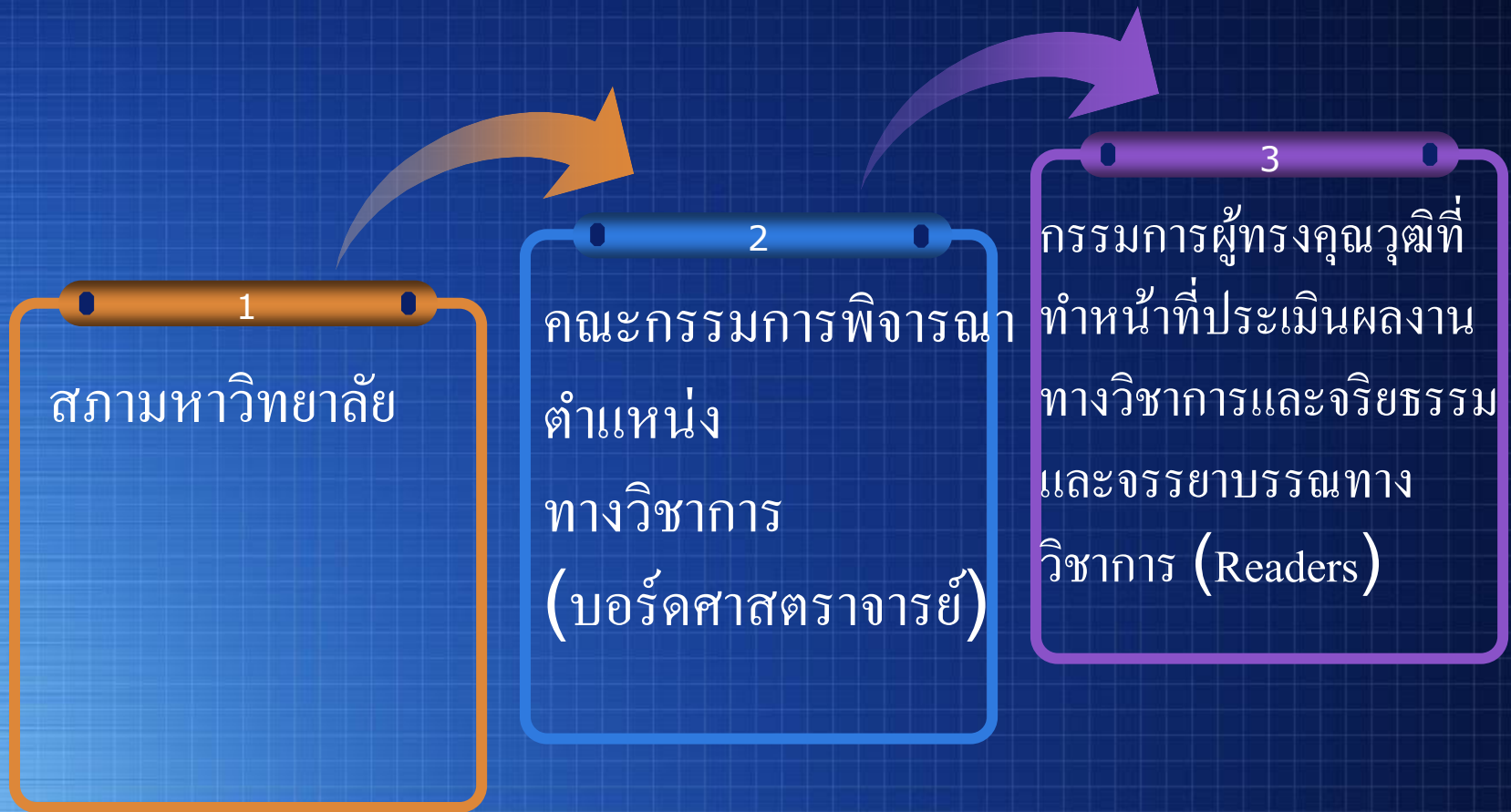
งานวิจัย หรือ ผลงานวิชาการรับใช้สังคม หรือ
ผลงานวิชาการในลักษณะอื่น หรือ

*4

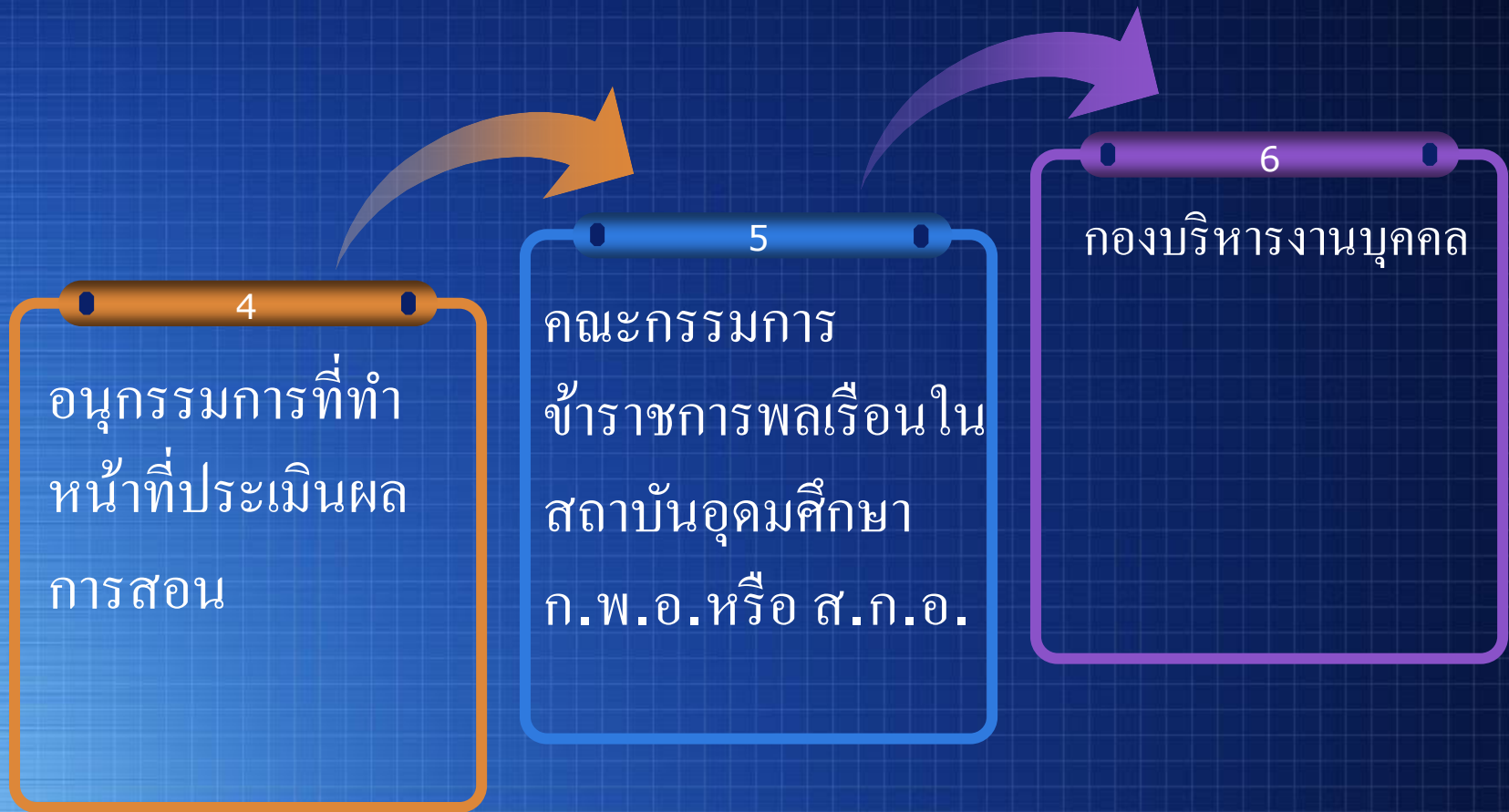
ตำราหรือหนังสือ หรือ บทความทางวิชาการ (เฉพาะ ผศ.)

เอกสารหมายเลข 2 – 4 นั้นผู้ขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการต้องศึกษา คำจำกัดความ
การเผยแพร่และ เกณฑ์คุณภาพ จากเอกสารแนบท้าย ประกาศ ก.พ.อ. (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2550 (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2555 (ฉบับที่ 9) และ (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2556

มีใครบ้างที่อยู่ในกระบวนการของการประเมินผลงานวิชาการ

มีใครบ้างที่อยู่ในกระบวนการของการประเมินผลงานวิชาการ (ต่อ)

1. สภามหาวิทยาลัยกับบทบาทที่ผ่านมา

1

แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งวิชาการ

2

พิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

3

รับเรื่องการทบทวนผลการพิจารณาผลงานวิชาการ

4

พิจารณาและวินิจฉัยเรื่องเกี่ยวกับการขอกำหนดตำแหน่ง
ทางวิชาการ

2. คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ (บอร์ด ศาสตราจารย์)

คุณสมบัติ

1. ตำแหน่งทางวิชาการระดับศาสตราจารย์
2. ต้องอยู่ในบัญชีรายชื่อที่ ก.พ.อ. กำหนด

2. คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ (บอร์ด ศาสตราจารย์)

หน้าที่

1. เลือกและแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่ประเมินผลงานวิชาการและจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. ทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่ประเมินผลงาน วิชาการ และจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
3. พิจารณามติ หรือผลการประชุมของคณะกรรมการฯ ทั้งผ่านและไม่ผ่าน ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ ก.พ.อ. กำหนดเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย
4. พิจารณาการขอทบทวนการพิจารณาผลงานทางวิชาการ
5. ช่วยพิจารณาและตรวจสอบผลงานทางวิชาการในเบื้องต้น
6. พิจารณาเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

* 3. คณะอนุกรรมการกลั่นกรองคุณสมบัติ ปริมาณ และคุณลักษณะของผลงานทางวิชาการ

หน้าที่

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาการกลั่นกรองคุณสมบัติ ปริมาณ และคุณลักษณะของผลงานทางวิชาการในเบื้องต้น ของผู้เสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ และเสนอผลการพิจารณาให้คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ ต่อไป

4. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่ประเมินผลงานวิชาการและจริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการ (Readers)

คุณสมบัติ

- ➡ มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รองศาสตราจารย์
- ➡ จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก
- ➡ หรือมีตำแหน่งทางวิชาการระดับศาสตราจารย์ (จบหรือไม่จบ ป.เอกก็ได้)
- ➡ อยู่ในบัญชีรายชื่อของ ก.พ.อ.

หน้าที่

- ➡ พิจารณาผลงานวิชาการ
- ➡ ประชุมเพื่อลงมติผลงานวิชาการ (ผ่านหรือไม่ผ่าน) กรณีผลการประเมินเป็นเอกฉันท์สภาสถาบันฯ อาจกำหนดยกเว้นการประชุมไว้ในข้อบังคับของสภาสถาบันฯ (เฉพาะ ผศ. กับ รศ. เท่านั้น)
- ➡ พิจารณาการขอทบทวนการพิจารณาผลงานวิชาการ

5. อนุกรรมการที่ทำหน้าที่ประเมินผลการสอน

มีใครบ้างในอนุกรรมการชุดนี้

- ➡ คณบดีหรือรองคณบดีฝ่ายวิชาการ
- ➡ หัวหน้าภาคหรือหัวหน้าสาขาวิชา
- ➡ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์

หน้าที่

- ➡ ประเมินผลการสอนและเอกสารประกอบการสอนหรือเอกสารคำสอน

5. คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ก.พ.อ.หรือ ส.ก.อ.

หน้าที่

- ➡ จัดระเบียบตำแหน่งทางวิชาการ
- ➡ ให้ความเห็นเสนอต่อรัฐมนตรีศึกษาธิการ เพื่อนำเสนอนายกรัฐมนตรี นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า (ตำแหน่ง ศ.)
- ➡ พิจารณาเห็นชอบผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่อยู่ในบัญชีรายชื่อหรือในสาขาที่ขาดแคลน

6. กองบริหารงานบุคคล

- ➡ เป็นหน่วยธุรการของมหาวิทยาลัย และการรับเรื่องของกองบริหารงานบุคคลถือว่าเป็นวันเริ่มต้นของนับเวลาของการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

การแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการมี 2 วิธี

วิธีปกติ

วิธีพิเศษ

1. วิธีปกติ

วิธีปกติ

- มีคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งครบถ้วน
- ผู้ทรงวุฒิในการพิจารณา 3-5 คน (ส่วนใหญ่ 3 คน)
- เกณฑ์การตัดสินใช้เสียงข้างมาก
- ผลงานวิชาการต้องมีคุณภาพระดับดี

2. วิธีพิเศษ

วิธีพิเศษ

➡ เฉพาะการขอดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์โดยวิธีที่ 1 เท่านั้น

➡ คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งไม่ครบ

☆ ขอ pass ชั้น เช่น จากอาจารย์ เป็น รองศาสตราจารย์

☆ ระยะเวลาในปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบ เช่น เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์
ไม่ครบ 3 ปี แล้วขอรองศาสตราจารย์

☆ เปลี่ยนแปลงสาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ

➡ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการพิจารณา 5 คน

➡ เกณฑ์การตัดสินต้องผ่าน 4 ใน 5

➡ ผลงานวิชาการต้องมีคุณภาพระดับดีมาก

สรุป ประเภทงานที่ใช้ข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ (ผศ./รศ./ศ.)

ตามประกาศ กพอ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผศ. รศ.

แฉศ. ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550 ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2555 ฉบับที่ 9 และ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2556

เอกสารประกอบ
การสอน

(1) *

เอกสาร
คำสอน

(2) **

งานวิจัย
(1)

ผลงาน
วิชาการรับใช้
สังคม

(2)

ผลงาน
วิชาการใน
ลักษณะอื่น

(3)

งานแต่ง เรียบเรียง
ตำรา หนังสือหรือ
บทความวิชาการ

(4)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

(กรณีปกติและโดยวิธีพิเศษ)

(1) หรือ (2) หรือ (3) หรือ (4)

รองศาสตราจารย์

(กรณีปกติหรือโดยวิธีพิเศษ)

(1) หรือ (2) หรือ (3) และ 4

ศาสตราจารย์

(กรณีปกติมี 2 วิธี)

วิธีที่ 1 (1) หรือ (2) หรือ (3) และ (4)

วิธีที่ 2 (1) หรือ (2) หรือ (3) หรือ (4)

โดยวิธีพิเศษ

วิธีที่ 1 (1) หรือ (2) หรือ (3) และ (4)

หมายเหตุ (1)* นำไปใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการสอนสำหรับขอ ผศ.
(2)** นำไปใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการสอนสำหรับขอ รศ.
(4) บทความวิชาการได้เฉพาะ ผศ. เท่านั้น

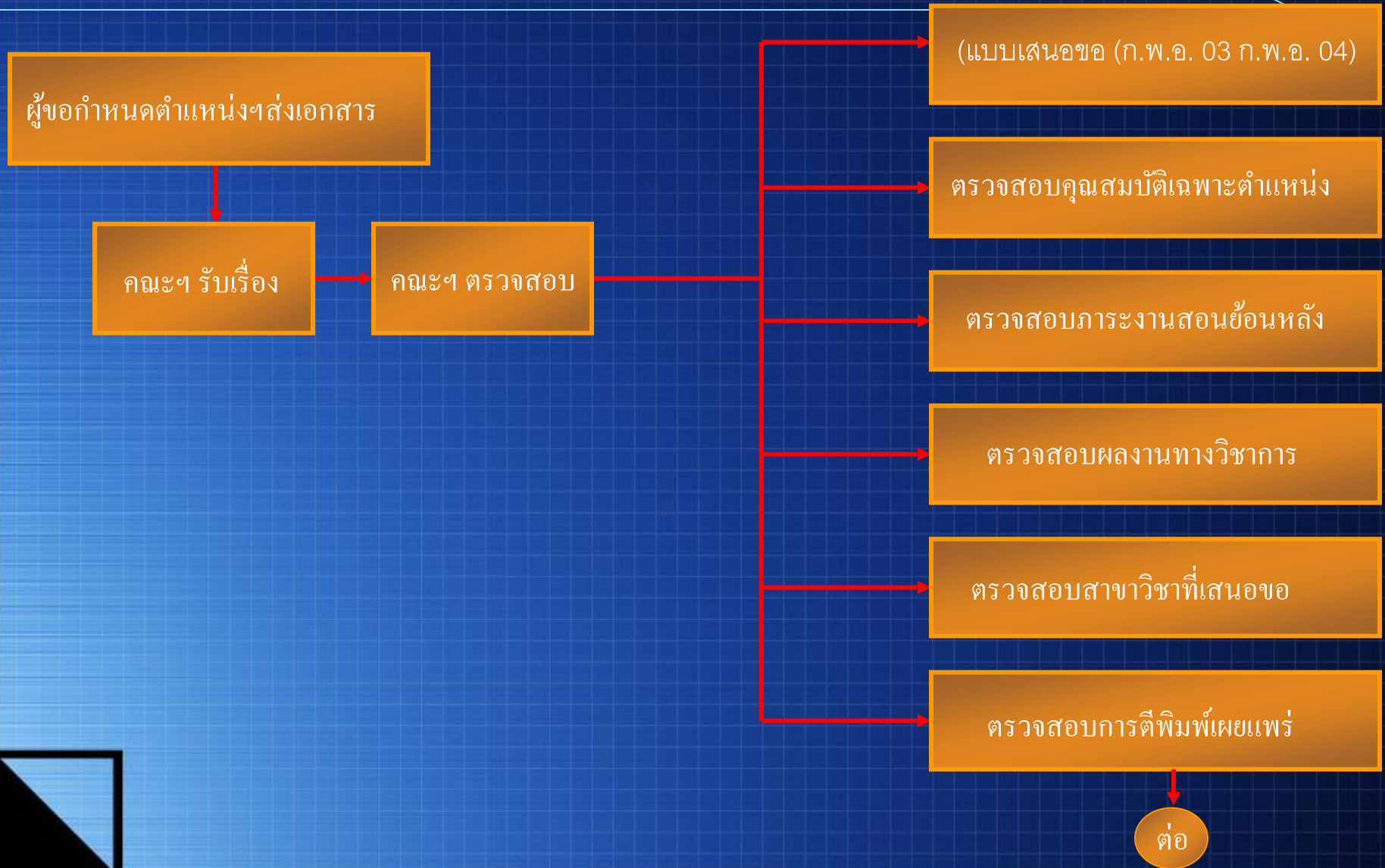
ถ้าผู้ขอกำหนดตำแหน่งฯ ต้องทราบผลการพิจารณาของกรรมการหรือ
คณะกรรมการแต่ละกลุ่มก่อน
เพื่อจะเตรียมตัว หรือ เตรียมใจก่อนได้หรือไม่

*ไม่ได้ เพราะในประกาศ ก.พ.อ. ระบุชัดเจนว่า

การดำเนินการอยู่ในชั้น ความลับ ทุกขั้นตอน

ขั้นตอนการส่งเอกสารการประเมินการสอน
เอกสารประกอบการสอนหรือเอกสารคำสอน
และผลงานวิชาการ เพื่อบอกกำหนดตำแหน่ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์
และศาสตราจารย์

ขั้นตอนที่ 1 (การประเมินการสอน, เอกสารประกอบการสอนและเอกสารคำสอน)

ขั้นตอนที่ 1 (การประเมินการสอน, เอกสารประกอบการสอนและเอกสารคำสอน)

ต่อ

คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ
(บอร์ด ศาสตราจารย์)
แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการสอน
และเอกสารประกอบการสอนหรือเอกสารการสอน

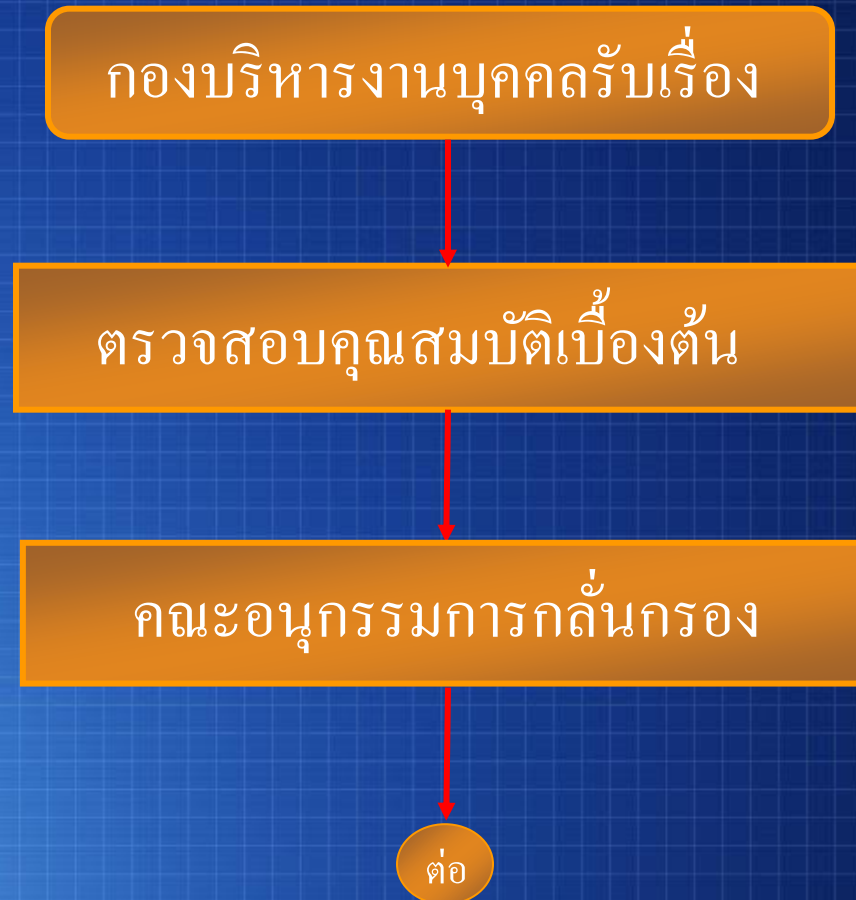
คณบดีหรือรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

หัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าสาขา

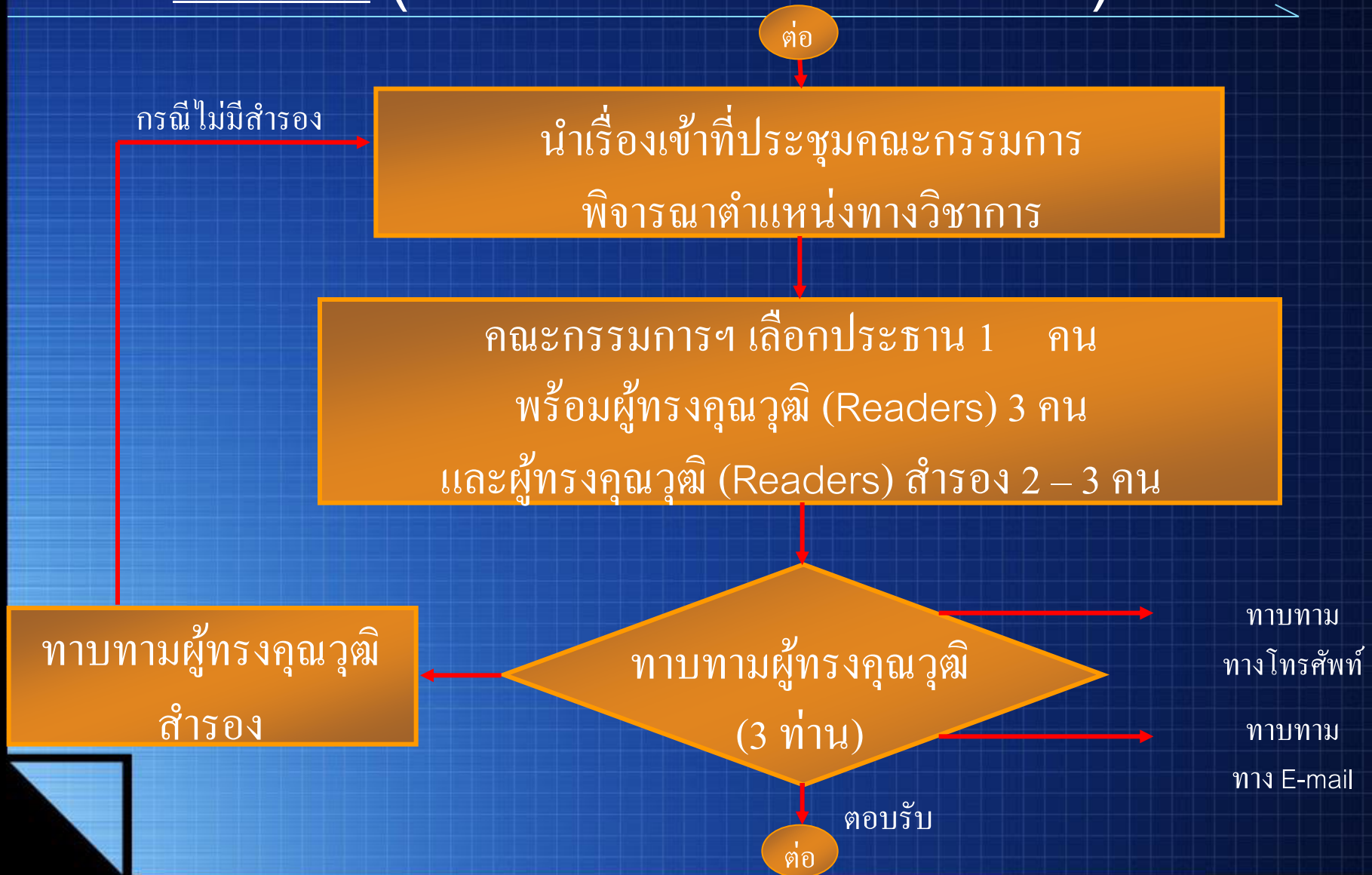
ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เสนอฯ
โดยมีตำแหน่งวิชาการ
ไม่ต่ำกว่า ผู้ขอกำหนดตำแหน่งฯ

คณะฯ ส่งผลการประเมินการสอนหรือเอกสาร
ประกอบการสอนหรือเอกสารคำสอนและ
เอกสารอื่นที่ขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ
ให้กองบริหารงานบุคคล

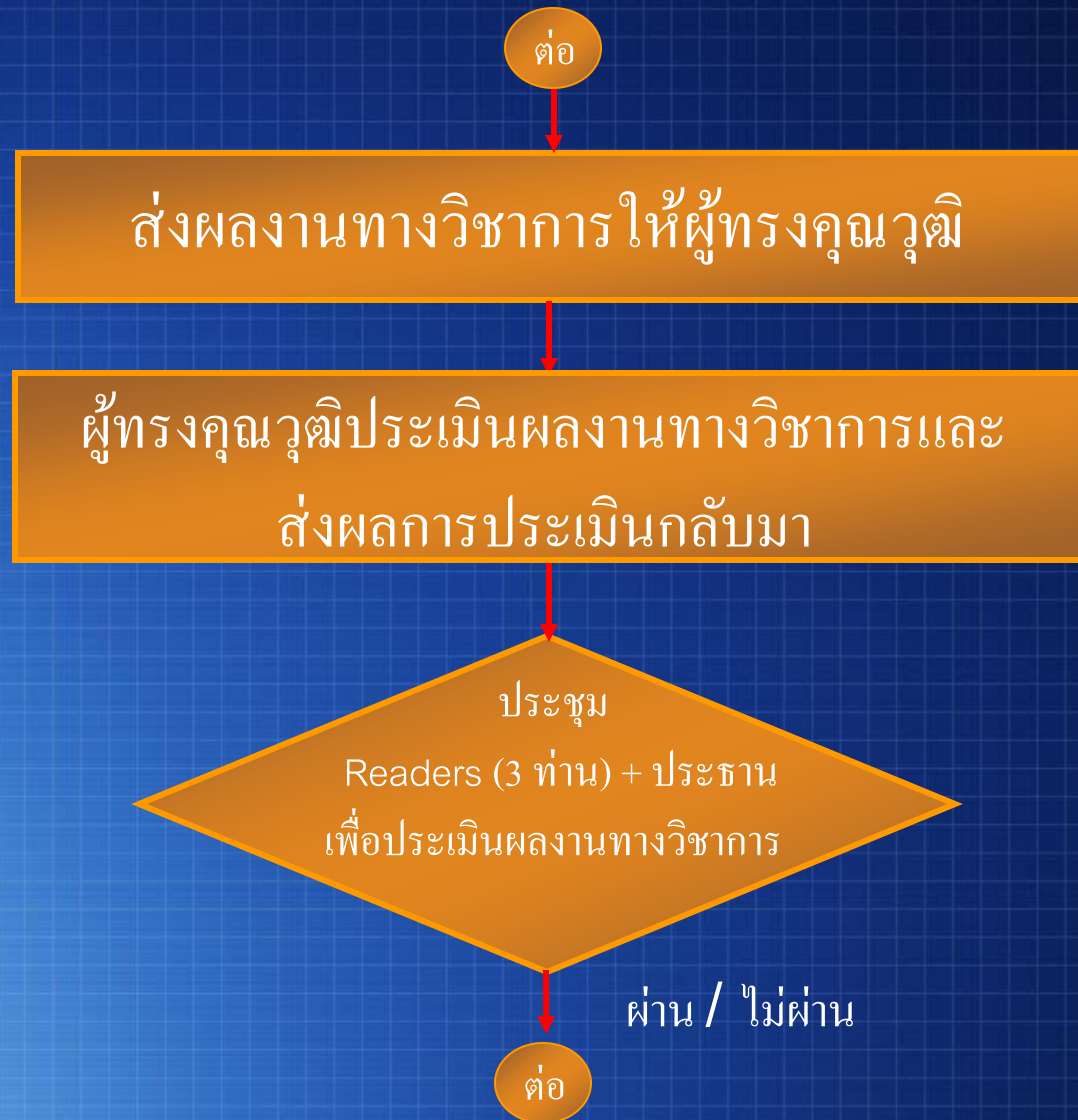
ขั้นตอนที่ 2 (กระบวนการประเมินผลงานทางวิชาการ)

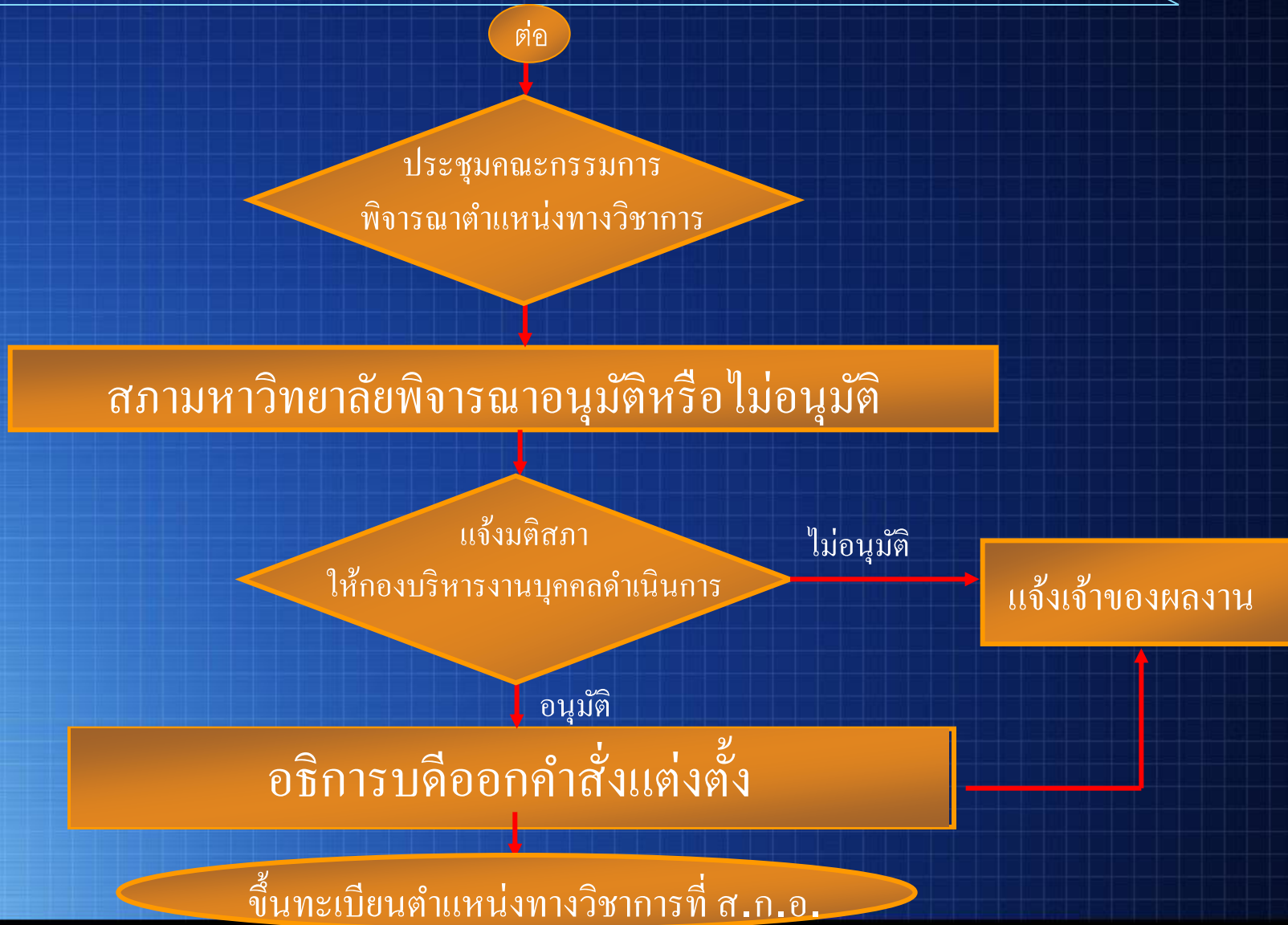
ขั้นตอนที่ 2 (กระบวนการประเมินผลงานทางวิชาการ)

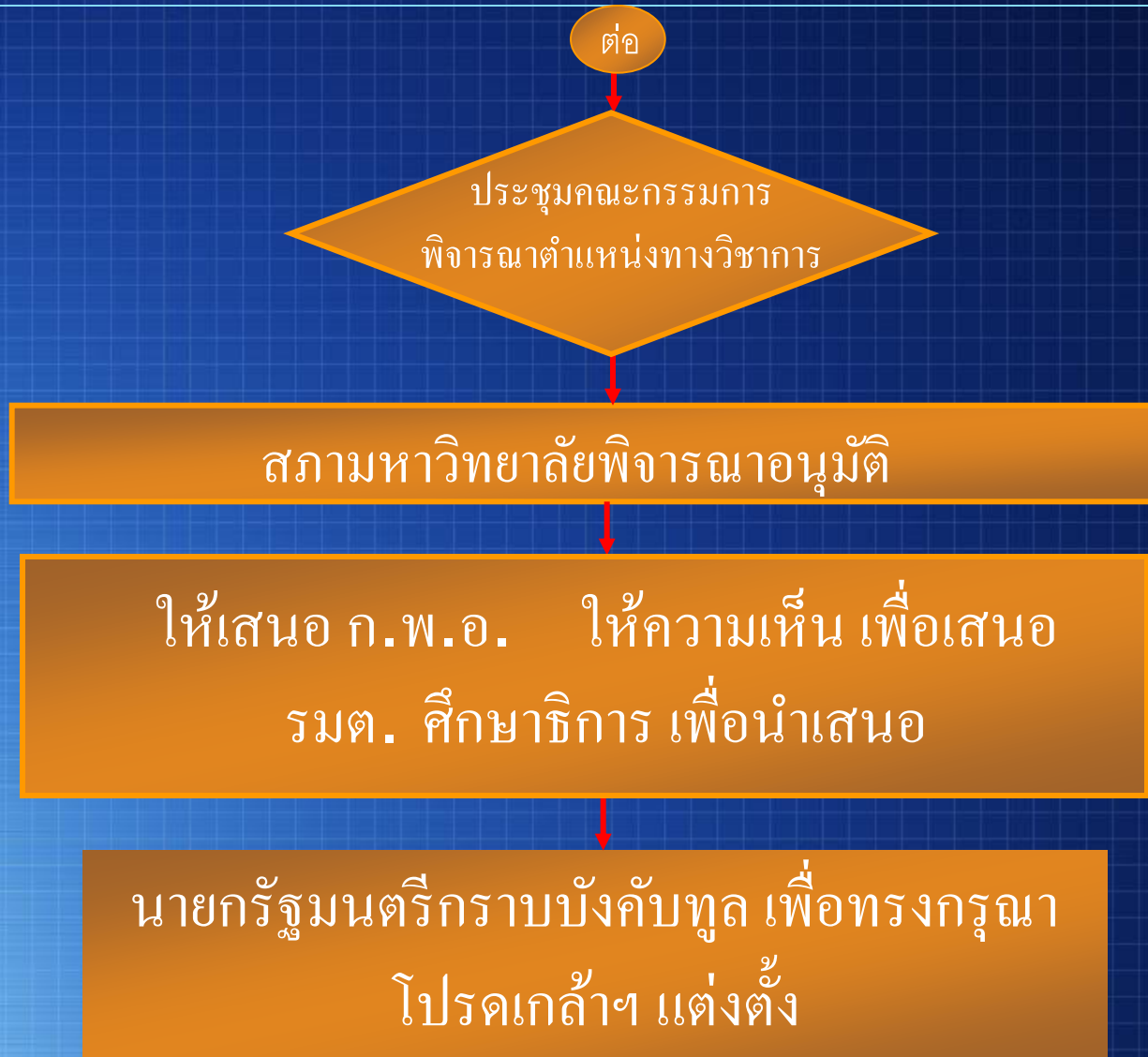
ขั้นตอนที่ 2 (กระบวนการประเมินผลงานทางวิชาการ)

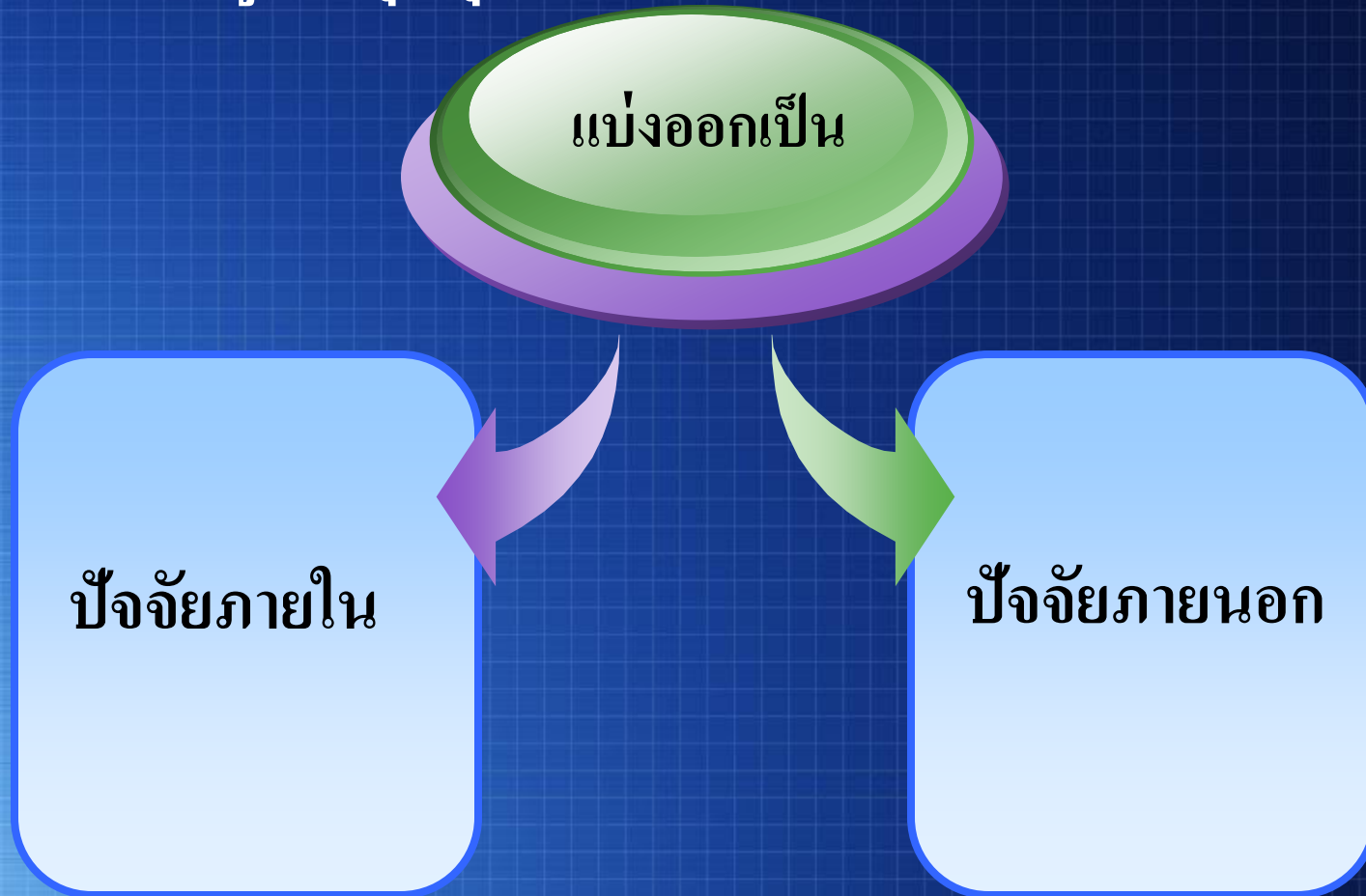
ขั้นตอนที่ 2 (กระบวนการประเมินผลงานทางวิชาการ)

ขั้นตอนที่ 2 (กระบวนการประเมินผลงานทางวิชาการ) ตำแหน่ง ศ.

ปัญหาอุปสรรคของราชมณฑลกรุงเทพและข้อสังเกตที่ผ่านมาของ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ปัจจัยภายใน

1. คุณภาพของผลงานวิชาการ

1.1 งานวิจัย

1

กระบวนการวิจัยไม่ต้องถูกต้องตามหลักวิชาการ

2

การเผยแพร่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด

3

ไม่ตรงตามสาขาที่ขอกำหนดตำแหน่ง

4

พี่เลี้ยงและอาจารย์ที่มีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญงานวิจัยมีจำนวนน้อย

5

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีจำนวนและสาขาน้อยมากทำให้งานวิจัยไม่

พัฒนาเท่าที่ควร

1.2 หนังสือ, ตำรา

1

มีลักษณะตัดแปะ (cut and paste)

2

ขาดการอ้างอิง, วิธีการเขียนอ้างอิงไม่ถูกต้อง

3

การลอกเลียนวรรณกรรมโดยมิชอบ (Plagiarism)

4

เนื้อหาและรูปแบบไม่มีความสม่ำเสมอ (Consistency)

5

อ้างอิงเอกสารตำรา จากต่างประเทศโดยไม่เคยอ่านฉบับจริง

6

ไม่ศึกษาหรือนำบัญญัติที่ถูกต้องมาใช้

7

หนังสือ ขาดบรรณานุกรม และ ไม่ได้ขอ ISBN

ปัจจัยภายใน (ต่อ)

2. คู่มือการทำผลงานวิชาการ เช่น คู่มือการเขียนหนังสือ ตำรา หรือวิธีการอ้างอิง ยังไม่มีความสมบูรณ์ ทำให้ผู้ขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการอาจส่งผลงานมีรูปแบบแตกต่างกันได้
3. คณะกรรมการกลางที่ช่วยกลั่นกรองผลงานวิชาการในระดับยังมีน้อยและไม่ครอบคลุมทุกสาขาวิชา
4. บางสาขาวิชา หรือเนื้อหาวิชาที่ขอกำหนดตำแหน่งฯ ไม่เป็นที่แพร่หลาย
5. การประสานงานและการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุนยังไม่สมบูรณ์ เช่น ยานพาหนะ ที่จอดรถ ฯลฯ
6. เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานไม่ค่อยมีความมั่นคงในอาชีพ
7. มหาวิทยาลัยอาจให้การสนับสนุนน้อยไป

ปัจจัยภายนอก

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เป็นมหาวิทยาลัยใหม่ ไม่เป็นที่รู้จัก ทำให้มีเครือข่ายน้อย

2. บัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิของ ก.พ.อ. ไม่เป็นปัจจุบัน

3. ผู้ทรงคุณวุฒิ

➡ ตอบรับต่างๆ ที่มีภาระงานมาก ทำให้การประเมินช้า ไม่มีเวลามาประชุม

➡ ตอบปฏิเสธ เพราะมีภาระงานมากทั้งงานบริหาร งานสอน มีปัญหาสุขภาพ หรือเคยมีประสบการณ์ในทางลบ เช่น เคยถูกฟ้องศาลปกครอง

ปัจจัยภายนอก (ต่อ)

3. ผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

- ➡ ทำเอกสารสูญหาย เอกสารส่งไปไม่ถึง
- ➡ ติดต่อค่อนข้างยาก
- ➡ บางสาขามีน้อยหรือไม่มีเลย
- ➡ ได้รับคำตอบแทนค่อนข้างน้อย

จำนวนและร้อยละของผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ข้อมูล ณ 7 มีนาคม 2556

คณะ	จำนวน ขรก และ พนม	ผู้ดำรง ตำแหน่ง ผศ.	คิดเป็น ร้อยละ	ผู้ดำรง ตำแหน่ง รศ.	คิดเป็น ร้อยละ
1. ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	40	7	17.50	0	0
2. เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	73	27	39.99	1	1.37
3. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	126	43	34.13	1	0.79
4. วิศวกรรมศาสตร์	84	21	25.00	2	2.38
5. อุตสาหกรรมสิ่งทอ	31	10	32.26	1	3.23
6. บริหารธุรกิจ	96	21	21.88	0	0
7. ศิลปศาสตร์	114	35	30.70	1	0.88
รวม	564	164	29.08	6	1.06

โชคดี ครับ

สมชาย บุญญบาล

